

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN EN DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (hierna: het Gelijkekansendecreet) wordt aangepast in het kader van de volgende vier thema's:

1. Antidiscriminatiebeleid
2. Horizontaal gelijkekansenbeleid
3. Erkenning van partnerorganisaties
4. Toegankelijkheid

In het kader van het antidiscriminatiebeleid wordt ook de bepaling met betrekking tot represaillebescherming in het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt gewijzigd.

1. Antidiscriminatiebeleid

Naar aanleiding van de bevindingen uit de evaluatiestudie van 2020 over het Gelijkekansendecreet, worden er wijzigingen aangebracht met betrekking tot de volgende aspecten van het Gelijkekansendecreet:

- (1) personeel toepassingsgebied;
- (2) materieel toepassingsgebied;
- (3) vormen van discriminatie;
- (4) rechtvaardigingsgronden;
- (5) positieve actie;
- (6) toegankelijkheid; en
- (7) handhaving.

Deze wijzigingen hebben als doel de transparantie en toepasbaarheid van het Gelijkekansendecreet te verbeteren. Een aantal voorgestelde wijzigingen beogen verder het decreet in overeenstemming te brengen met het Unierecht.

2. Horizontaal gelijkekansenbeleid

In navolging van de wijziging van de organisatie van het inclusieve horizontale Vlaamse integratiebeleid, kiest Vlaanderen ook voor een nieuwe aanpak van het horizontale beleid inzake gelijke kansen. Deze nieuwe aanpak beoogt het gelijkekansenbeleid te dynamiseren en alle betrokken domeinen te responsabiliseren en te ondersteunen in het voeren van een gelijkekansenbeleid.

3. Erkenning van partnerorganisaties

Vlaanderen kiest voor een structureel beleidskader dat zorgt voor een verankering van de beleidsmatige samenwerking met autonome partnerorganisaties. Door de decretale erkenning van de rollen die partnerorganisaties voor gelijke kansen opnemen en door het afsluiten van samenwerkingsovereenkomsten met de Vlaamse Regering, geeft Vlaanderen een sterkere basis aan het beleid en het behartigen van de mensenrechten binnen de thema's gendergelijkheid, gelijke rechten van LGBTQI+- personen en gelijke rechten en inclusie van personen met een handicap.

Met voorliggend voorontwerp van decreet wordt verder voorzien in de mogelijkheid tot erkenning van partnerorganisaties voor digitale inclusie. In 2021-2023 financierde de Vlaamse Regering in het kader van het actieplan Iedereen Digitaal verschillende proeftuinen via subsidies vanuit het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Vanaf 2025 kan de Vlaamse Regering structureel partnerorganisaties erkennen om de doelstellingen met betrekking tot digitale inclusie en het actieplan Iedereen Digitaal te verankeren op Vlaams niveau.

Ten slotte kan de Vlaamse Regering een partnerorganisatie erkennen die lokale besturen ondersteunt bij het voeren van een lokaal gelijkekansenbeleid. In het kader van het Vlaamse beleid met betrekking tot gelijke kansen willen we sterk inzetten op de lokale besturen. De lokale besturen zijn immers een belangrijk bestuursniveau om te werken aan de uitdagingen die er zijn op vlak van gelijke kansen. Het samenleven in diversiteit gebeurt dan ook op het lokale niveau (wijken, scholen, jeugd- en sportverenigingen, etc.). Vanaf 2025 kan de Vlaamse Regering een structurele partnerorganisatie erkennen om de lokale besturen daarbij te ondersteunen.

4. Toegankelijkheid van gebouwen

Om de conformiteit van concrete vergunningsdossiers met de normen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid (hierna: de toegankelijkheidsverordening) te garanderen, worden toegankelijkheidsdeskundigen in het leven geroepen. De Vlaamse Regering zal nadere regels bepalen voor de erkenningsvoorwaarden en de procedure voor deze deskundigen, alsook de taken die zij krijgen in specifieke dossiers. Bovendien wordt Inter van rechtswege aangeduid als erkend deskundige toegankelijkheid.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kancelarij en Bestuur

Beleidsveld: Gelijke Kansen en Integratie en Inburgering

Beleidsdoelstelling:

Vlaams Regeerakkoord 2019-2024:

“Als overheid hebben we een belangrijke verantwoordelijkheid in het creëren van gelijke kansen voor alle burgers opdat iedereen volwaardig en evenredig kan participeren aan de samenleving. We waarborgen de gelijkheid van rechten voor iedereen, los van afkomst, geloof, overtuiging, handicap, gender, seksuele geaardheid of leeftijd.”

“We hebben oog voor nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en de noden die daaruit voortvloeien (singles, nieuw samengestelde gezinnen, nieuwe samenlevingsvormen,...).”

“Werken aan gelijke kansen is een taak van alle beleidsdomeinen. We werken samenlevingsbreed, in elk domein van het dagelijks leven. Het is een transversaal beleidsthema. Vanuit die filosofie zal de Vlaamse overheid ook bijdragen aan interfederaal actieplannen binnen dit beleidsthema.”

“Vandaag worden verschillende gelijkekansenorganisaties gefinancierd. Zij adviseren het gelijkekansenbeleid en voeren het mee uit. We erkennen ten volle het belang van samenwerking met het middenveld. We creëren een objectief financieringskader dat gericht is op de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid. Hierbij streven we naar een duidelijke taakafbakening, efficiënte organisatievormen en minder versnippering.”

“Een integraal toegankelijke leefomgeving is de sleutel tot een maatschappij waarin iedereen gelijke kansen heeft. We kiezen voor een inclusieve maatschappij, met oog voor de fysieke en digitale administratieve toegankelijkheid voor alle burgers en met gespecialiseerde dienstverlening op maat voor mensen met een handicap of chronische aandoening. Het gaat daarbij dus niet alleen om personen met een handicap, maar ook oudere mensen, mensen met een tijdelijke handicap of ouders met een kindwagen. De Vlaamse overheid zet zelf de toon door vanuit de verschillende beleidsdomeinen gerichte, coherente ambities voorop te stellen en integrale toegankelijkheid, niet in het minst van personen met een handicap, als absolute kwaliteitsvoorwaarde in te schrijven binnen het beleid. Zo wordt het een automatisme binnen de werking van alle Vlaamse beleidsdomeinen. We vervullen als overheid hierbij een voorbeeldrol door onze dienstverlening, zowel fysiek als digitaal, integraal toegankelijk te maken en te ontdoen van drempels die participatie in de weg staan.”

“We gaan ook na hoe er beter gegarandeerd kan worden dat nieuwe of verbouwde publiek toegankelijke gebouwen effectief toegankelijk zijn en nemen de nodige maatregelen.”

Beleidsnota 2019-2024 Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering:

- OD 1.3 We bestrijden alle vormen van discriminatie en racisme
- OD 3.1 We bevorderen de evenwichtige participatie van mannen en vrouwen aan de verschillende domeinen van de samenleving
- OD 3.2 We bestrijden alle vormen van gendergerelateerd geweld en grensoverschrijdend gedrag
- OD 3.3 We bestrijden de structurele barrières die het welbevinden van LGBTQI+ personen belemmeren
- OD 3.4 We realiseren de inclusie (volwaardige maatschappelijke participatie) van mensen met een handicap
- OD 3.5 We maken van Vlaanderen een integraal toegankelijke regio
- OD 4.1. We optimaliseren de coördinatie over het horizontale gelijkheids- en integratiebeleid
- OD 4.3 We ondersteunen lokale besturen als regisseur omdat samenleven in diversiteit in de eerste plaats lokaal gebeurt
- OD 4.4 We geven het beleid vorm in een sterk en daadkrachtig partnerschap met het middenveld

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies: Advies 2023/161 van 28 april 2023.

Advies Inspectie van Financiën: Gunstig advies van 4 mei 2023.

Begrotingsakkoord: Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd verleend op 15 juni 2023.

JoKER-advies (kind- en jongereneffectrapport): Advies van 28 april 2023.

Op 23 juni 2023 werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering:

- VR 2023 2306 DOC.0736-1
- VR 2023 2306 DOC.0736-2
- VR 2023 2306 DOC.0736-3

De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) heeft beslist om af te zien van advisering. Dit werd meegedeeld door de Vlor met een brief op 6 juli 2023.

Op 18 juli 2023 verstrekte de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) het advies nr. 2023/079. Er werden geen wijzigingen aangebracht aan het voorontwerp van decreet naar aanleiding van het advies van de VTC.

Op 27 september 2023 verstrekte de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) het advies nr. 136/2023 van 19 september 2023. Hieronder wordt geduïd welke wijzigingen werden aangebracht aan het voorontwerp van decreet naar aanleiding van het advies van de GBA:

- De toestemming van het slachtoffer wordt in het voorontwerp van decreet geëxpliciteerd met betrekking tot de openbaarmaking van de rechterlijke beslissing met nominatieve gegevens. Verder werd de toestemming van de overtreder geschrapt als voorwaarde voor de openbaarmaking met nominatieve gegevens van de rechterlijke beslissing naar aanleiding van het advies van de GBA, waarin de GBA wijst op de wanverhouding tussen de rechtsonderhorige/veroordeelde en de rechter. De GBA betwijfelt hierbij of door de overtreder vrij toestemming gegeven kan worden.

Op 11 september 2023 verstrekke de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) advies. Hieronder wordt geduid welke wijzigingen werden aangebracht aan het voorontwerp van decreet naar aanleiding van het advies van de SERV:

- De schrapping van de doelstelling *"door de integrale toegankelijkheid te bevorderen van informatie die voor een publiek toegankelijk is"* in §2, punt 5° van artikel 6 van het Gelijkekansendecreet wordt tenietgedaan. De vijfde prioritaire doelstelling van het gelijkekansenbeleid wordt geformuleerd als volgt: *"door digitale inclusie en de integrale toegankelijkheid van informatie die voor een publiek toegankelijk is te bevorderen"*. Hieronder wordt zowel het bevorderen van de toegankelijkheid van digitale informatie als van niet-digitale informatie begrepen.
- Het advies van de SERV en NOOZO wordt gevolgd met betrekking tot het weglaten van twee bijkomende indicatoren ten opzichte van het interfederaal protocol in het kader van redelijke aanpassingen. De twee bijkomende indicatoren worden daarom geschrapt uit het Gelijkekansendecreet. Op die manier wordt niet langer afgeweken van de lijst van indicatoren uit het interfederaal protocol.
- In het kader van de procedure tot het aanvragen van redelijke aanpassingen werd verduidelijkt in het voorontwerp van decreet dat de kosteloosheid van het verstrekken van informatie in het kader van deze procedure en het treffen van redelijke aanpassingen betrekking heeft op de kosteloosheid voor de aanvrager van de redelijke aanpassingen. De formulering "met een beperking" werd aangepast naar "met een handicap" in het nieuwe artikel 26sexies van het Gelijkekansendecreet.
- De delegatie aan de Vlaamse Regering in artikel 26 inzake positieve actie wordt omgevormd naar een facultatieve delegatie waardoor de Vlaamse Regering nader kan bepalen in welke de situaties en onder welke voorwaarden een tijdelijke specifieke maatregel gehandhaafd of getroffen kan worden. Het nemen van positieve acties is namelijk vandaag reeds mogelijk en blijft ook mogelijk ook indien er geen uitvoeringsbesluit zou worden opgemaakt.
- Er werd een nieuw tweede lid toegevoegd aan paragraaf 1 van artikel 29 van het Gelijkekansendecreet waarin de bevoegdheid van de stakingsrechter expliciet opgenomen wordt om zowel preventieve positieve maatregelen te kunnen nemen als om positieve maatregelen te kunnen nemen om de discriminatie te doen ophouden.
- Het is niet mogelijk om in het kader van represaillebescherming een nadelige maatregel te rechtvaardigen op basis van de feiten die worden aangevoerd in een melding, klacht of rechtsvordering. Dit werd geëxpliciteerd in het Gelijkekansendecreet en in het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt.
- In lijn met de federale wetgever wordt de cumulatiemogelijkheid van schadevergoedingen in geval van represaillemaatregelen expliciet mogelijk gemaakt in het Gelijkekansendecreet. Het gaat namelijk om verschillende schade en niet om dezelfde schade.

Op 12 september 2023 verstrekke de Vlaamse adviesraad handicap (NOOZO) advies. Hieronder wordt geduid welke wijzigingen werden aangebracht aan het voorontwerp van decreet naar aanleiding van het advies van NOOZO:

- De schrapping van de doelstelling *"door de integrale toegankelijkheid te bevorderen van informatie die voor een publiek toegankelijk is"* in §2, punt 5° van artikel 6 van het Gelijkekansendecreet wordt teniet gedaan. De vijfde prioritaire doelstelling van het gelijkekansenbeleid wordt als volgt beschreven: *"door digitale inclusie en de integrale toegankelijkheid van informatie die voor een publiek toegankelijk is te bevorderen"*. Hieronder wordt zowel het bevorderen van de toegankelijkheid van digitale informatie als van niet-digitale informatie begrepen.
- Om het recht op niet-digitale dienstverlening verder te benadrukken wordt in het voorontwerp in artikel 6, paragraaf 2, tweede lid, 3° het woord *'toegankelijk'* toegevoegd bij het

ondersteuningsnetwerk voor digitale vragen. Dit houdt in dat een burger ook op een niet-digitale manier hulp kan krijgen bij digitale vragen.

- Er werd een nieuw lid opgenomen in artikel 14sexies, artikel 14septies, §4, en artikel 14octies, §4, waarin voor elk van de erkende partnerorganisaties voorzien wordt in de jaarlijkse indexering van de bedragen van hun werkingssubsidies en in de mogelijkheid om een reserve aan te leggen.

- De twee bijkomende indicatoren “aard en omvang van de organisatie” en “levensduur van de aanpassingen” ten opzichte van het interfederale protocol rond redelijke aanpassingen worden geschrapt uit het Gelijkekansendecreet. De enige indicator die niet werd overgenomen uit het interfederaal protocol, namelijk het verzuim van voor de hand liggende of wettelijk verplichte normen, werd bij vergissing weggelaten in het nieuwe tweede lid van artikel 19. De indicator wordt nu toegevoegd aan het tweede lid. De formulering van het tweede lid werd bijkomend aangepast zodat duidelijk is dat het gaat om een niet-limitatieve opsomming in lijn met de formulering van het interfederaal protocol.

- De delegatie aan de Vlaamse Regering in artikel 26 inzake positieve actie wordt omgevormd naar een facultatieve delegatie waardoor de Vlaamse Regering nader kan bepalen in welke de situaties en onder welke voorwaarden een tijdelijke specifieke maatregel gehandhaafd of getroffen kan worden. Het nemen van positieve acties is namelijk vandaag reeds mogelijk en blijft ook mogelijk ook indien er geen uitvoeringsbesluit zou worden opgemaakt.

- Er werd een nieuw tweede lid toegevoegd aan paragraaf 1 van artikel 29 van het Gelijkekansendecreet waarin de bevoegdheid van de stakingsrechter expliciet opgenomen wordt om zowel preventieve positieve maatregelen te kunnen nemen als om positieve maatregelen te kunnen nemen om de discriminatie te doen ophouden.

De repliek op de opmerkingen van de adviesraden waarvoor geen aanpassing van het voorontwerp van decreet vereist is, kan teruggevonden worden in de memorie van toelichting

2. INHOUD

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2023 2306 DOC.0736-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 23 juni 2023.

Voor de artikelsgewijze bespreking verwijzen we naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2023 2306 DOC.0736-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 23 juni 2023.

B. ESR-TOETS

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2023 2306 DOC.0736-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 23 juni 2023.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2023 2306 DOC.0736-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 23 juni 2023.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2023 2306 DOC.0736-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 23 juni 2023.

4. VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van decreet wordt na de tweede principiële goedkeuring voorgelegd voor advies aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Jo BROUNS

Bijlagen:

1. Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid;
2. Memorie van Toelichting;
3. Brief van 6 juli 2023 van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) waarin wordt meegedeeld dat geen advies zal worden verleend door de Vlor;
4. Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) van 18 juli 2023;
5. Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) van 19 september 2023;
6. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) van 11 september 2023;
7. Advies van de Vlaamse adviesraad handicap (NOOZO) van 11 september 2023.